

ΛΑΤΙΝΙΚΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΘΕΜΑ:
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
(επανάληψη)

Δανάη Γεωργιάδου, Σύμβουλος Λατινικών, Β.Δ.
Μ.Α. στην Κλασική Φιλολογία

Υπεύθυνος ΕΜΕ: Πέτρος Πέτρου

Εισαγωγή στη Λατινική γλώσσα και λογοτεχνία

(ΛΛ Β' Τάξης, σελ. 7-12)

Λατινική γλώσσα:

- η γλώσσα αρχικά του Λατίου, της Ρώμης, της Ιταλίας, της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας
- η επίσημη γλώσσα της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας για αρκετούς αιώνες

Συγγένεια της Λατινικής γλώσσας:

- Η Λατινική κατάγεται από την Ινδοευρωπαϊκή γλώσσα, ανήκει, δηλαδή, στην ίδια γλωσσική οικογένεια με την Ελληνική (έχουν λεξιλογική, γραμματική και συντακτική συγγένεια)
πατήρ – pater / μήτηρ – mater / νέος (νέφος) – novus
- Από τη Λατινική προέρχονται αρκετές νεότερες γλώσσες (Νεολατινικές): Ιταλική, Γαλλική, Ισπανική, Πορτογαλική, Ρουμανική, Κουτσοβλαχική
pater > father, père / mater > mother, mère / novus > new, neuf

Άλλοι λόγοι για τη συγγένεια Λατινικής – Ελληνικής (και για τη στενή σχέση του πολιτισμού των Ρωμαίων με τον Ελληνικό):

1. ο ελληνικός αποικισμός της Κ. Ιταλίας και Σικελίας (8^{ος}-6^{ος} αι. π.Χ.)
2. η ρωμαϊκή κατάκτηση της Ελλάδας και της ελληνικής Ανατολής (2^{ος} αι. π.Χ.)

Αξία της Λατινικής:

- έδωσε το αλφάβητο, που πήρε από τους Έλληνες, σε όλες σχεδόν τις σύγχρονες γλώσσες
- από αυτήν προέρχονται οι Νεολατινικές γλώσσες, ενώ επιδρά – όπως και η Ελληνική – και σε άλλες νεότερες γλώσσες (Αγγλική, Γερμανική κτλ)
- από αυτήν – όπως και από την Ελληνική – προέρχεται μεγάλο μέρος του λεξιλογίου των τεχνών, των επιστημών, της πολιτικής, της φιλοσοφίας και κάθε πτυχής της ανθρώπινης πνευματικής δημιουργίας
alter ego, de facto, casus belli, carpe diem, a.m. – p.m., c.v.
- μέχρι το 1965 υπήρξε η επίσημη γλώσσα της Καθολικής εκκλησίας
- είναι φορέας ενός από τους σπουδαιότερους πολιτισμούς, που προσέφερε μοναδικά επιτεύγματα
- διέσωσε την Αρχαία Ελληνική πολιτιστική παράδοση – ιστορική, πνευματική, καλλιτεχνική – μεγάλο μέρος της οποίας ίσως να είχε χαθεί
- εμβολίασε με την Αρχαία Ελληνική πολιτιστική παράδοση όχι μόνο τον Νεοελληνικό πολιτισμό, αλλά και τον Ευρωπαϊκό και τον Παγκόσμιο

Μαζί με τα Αρχαία Ελληνικά τα Λατινικά αποτελούν μια αδιάσπαστη ενότητα: τα «**κλασικά γράμματα**» και τον «κλασικό πολιτισμό», όπως αποκαλείται ο συνδυασμός του αρχαιοελληνικού και του λατινικού πνεύματος, και οι ανθρωπιστικές αξίες που προεσβεύουν και διδάσκουν. Το γεγονός ότι τα Λατινικά επιβιώνουν πολιτισμικά και γλωσσικά μέχρι σήμερα, τα καθιστά **γλώσσα ζωντανή** και όχι νεκρή. Η διδασκαλία τους επιβάλλεται για κάθε λαό που σέβεται την ιστορία και την πολιτιστική του παράδοση.

Για την επίδραση του ελληνικού πολιτισμού στον ρωμαϊκό:

Οράτιος: «Η Ελλάδα, ενώ κατακτήθηκε, κατέκτησε τον άγριο νικητή και εισήγαγε τις τέχνες στο αγροτικό Λάτιο.»

Γέννηση της ρωμαϊκής λογοτεχνίας:

«Γενέθλιος» χρονολογία θεωρείται το 240 π.Χ. Ένας Έλληνας αιχμάλωτος πολέμου από τον Τάραντα, ο Λίβιος Ανδρόνικος, οργανώνει στη Ρώμη θεατρικές παραστάσεις με έργα ελληνικά διασκευασμένα στα Λατινικά, και μεταφράζει στα Λατινικά την *Οδύσσεια* του Ομήρου.

Πολίτευμα Ρώμης – Ιστορικά γεγονότα

753 π.Χ. Ίδρυση Ρώμης (ab urbe condita)

- 753 – 509 π.Χ. Βασιλεία (regnum)
- 509 – 31 π.Χ. Δημοκρατία (res publica)
- 31 π.Χ – 476 μ.Χ. Αυτοκρατορία (imperium Romanum)

Εμφύλιοι πόλεμοι στη Ρώμη τον 1^ο αι. π.Χ.

- Μάριος – Σύλλας
- Πομπήιος – Ιούλιος Καίσαρ
- Αντώνιος – Οκταβιανός Αύγουστος (ο πρώτος αυτοκράτορας)